

Podnikatelská etika

Podnikatelská etika (etika podnikání) zahrnuje morální zásady a normy, které usměrňují chování ve světě podnikání (spravedlnost, poctivost, serióznost....)

Vznik – 70. léta 20.stol – USA

Bezprostředním podmětem pro vznik – skandály – nedostatečná ochrana spotřebitele, poškozování životního prostředí, daňové úniky ....

Zájem jak na úrovni teoretické tak praktické

*V ČR se začala vyučovat PE na VŠ od roku 1992
r. 1994 založena Společnost pro etiku v ekonomice.*

Základní východiska podnikatelské etiky :

Vztah jednotlivce a společnosti, shoda nebo střet jejich zájmů je výchozím hlediskem při posuzování mravních konfliktů.

Etika :

- *Etika jednotlivců*
- *Podniková etika*
- *Etika organizací a institucí*

Obecným východiskem – základní lidská práva a svobody

Veškerá podnikatelská činnost je založena zejména na 4 okruzích lidských práv :

- 1. smluvní práva*
- 2. práva na ocenění*
- 3. pozitivní práva*
- 4. práva na důstojnost*

Obecně lze považovat za základní východiska podnikatelské etiky 2 zdroje :

- *podnikatelské prostředí*
- *obecný rámec lidských práv a svobod*

Hlavní příčiny porušování norem etického chování jednotlivci ve vnitropodnikové sféře :

- 1. neznalost etických norem nebo podceňování jejich důležitosti*
- 2. silné situační tlaky na neetické chování jednotlivců*
- 3. nerozhodnost a nevykonnost přímých podřízených*
- 4. neetické chování bezprostředních spolupracovníků na pracovišti*

5. *ignorace nebo neřešení etických prohřešků vedením podniku (tichý souhlas)*
6. *enormní orientace jednotlivců výhradně na osobní prospěch*

Autonomní etické rozhodování se obecně vyznačuje 4 základními znaky :

- *rozumem, schopností racionalizovat problém*
- *individuální hierarchií hodnot*
- *adekvátními informacemi*
- *svobodou bez donucování a omezování*

Obecné zásady rozhodovacích procesů etického charakteru :

Vyhodnotím :

- *každé rozhodnutí ve vztahu k normám a mravům společnosti, ve které žiji*
- *ve vztahu na všelidské morální standardy – slušnost, čestnost, úcta, vlastnictví*
- *ve vztahu ke svému svědomí*
- *precedentní test*
- *test veřejnosti*

Obecný model morálního rozhodnutí : (metodologický postup myšlenkových kroků, ve kterých jsou řešeny tyto zásadní otázky):

1. *Jaká jsou fakta ?*
2. *V čem tkví etický problém ?*
3. *Kdo jsou účastníci dané situace ?*
4. *Jaké jsou možnosti, alternativy řešení ?*
5. *Jaké jsou morální dopady těchto alternativ ?*
6. *Jaké praktické nátlaky a co situace obsahuje ?*
7. *Jak má být situace s konečnou platností řešena ?*

Zásady podnikatelské etiky :

- *Dobrovolné dodržování zákonů*
- *Zachovávání mlčenlivosti*
- *Vyhýbání se střetu zájmů*
- *Práce s řádnou péčí*
- *Jednání v dobré víře*
- *Zvláštní odpovědnost*

Druhy etických problémů :

- 1. vztahy vůči spotřebitelům***
- 2. vztahy vůči majitelům a investorům***
- 3. vztahy k zaměstnancům***
- 4. vztahy k obchodním partnerům***
- 5. vztahy vůči státu***
- 6. vztahy vůči konkurenci***
- 7. vztahy vůči společnosti***
- 8. vztahy k životnímu prostředí***

Etický problém : Životní prostředí

Česká mlynářská firma v Olomouci vyvinula speciální proces drcení zrna. Chléb vyrobený z takto připravené mouky je světlejší a má kompaktnější strukturu než při použití mouky mleté běžným způsobem.

Bohužel, výrobní proces je daleko prašnější než může nainstalované zařízení na kontrolu emisí zvládnout a udržet je v povoleném limitu. Z finančních důvodů však firma nemůže nejméně 2 roky koupit a nainstalovat nové, výkonnější zařízení na likvidaci emisí.

Při delším otálení se zavedením nové technologie drcení zrna a tím nového druhu mouky na trh hrozí, že jej obsadí konkurence.

Hlavní manažer navrhuje použít novou technologii době třetí směny, tj. od 22. hodiny do 6. hodiny ráno. Při tomto řešení by mohl být nový typ mouky okamžitě zaveden na trh a zvýšené znečištění (emise) by nebylo díky tmě odhalitelné. Až poptávka po nové mouce výrazně vzroste a vznikne potřeba zapojení druhé směny, budou již k dispozici prostředky na instalaci nového zařízení na likvidaci emisí.

Námět k úvaze :

Pokud byste byli hlavním manažerem, ztotožnili byste se s takovým řešením ?

Uveďte všechny důvody vašich „ pro a proti “ snažte se postihnout všechny možné důsledky vašeho rozhodnutí.

Etický problém : Životní pojistka ve prospěch zákazníka nebo firmy ?

Téma : Prodej životních pojištění

***Osoby : Marek – zástupce velké pojišťovací společnosti
Markovi potenciální klienti
Pojišťovací společnost, kterou Marek zastupuje***

Náměty k úvahám :

1. Lze nalézt takové řešení, které by nepoškodilo ani jednu ze zainteresovaných stran ?

2. Jak by situaci vnímali a komu by přisuzovali odpovědnost v případě špatné zkušenosti s pojistkou Markovi klienti :

- a) z vesnice, kde Marek žije***
- b) z městečka, kde Marek žije***
- c) z velkoměsta, ve kterém Marek žije***

3. Jakými možnými způsoby by se dalo z pozice Marka dosáhnout přehodnocení podmínek pojištění u vedení pojišťovny a s jakými riziky ?

4. Běžnou psychologií spotřebitele je, že vyšší cena výrobku reprezentuje i jeho vyšší kvalitu. Jak je tomu u služeb ?

Jaké možnosti má zákazník, nechce-li slepě podléhat reklamě a chce-li získat objektivní pohled na věc ? Je vůbec možné, aby zákazník byl objektivní ?